

ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

CMU: UNIVERSITY OF EXCELLENCE

University of Excellence
+
Community Engagement

Vision

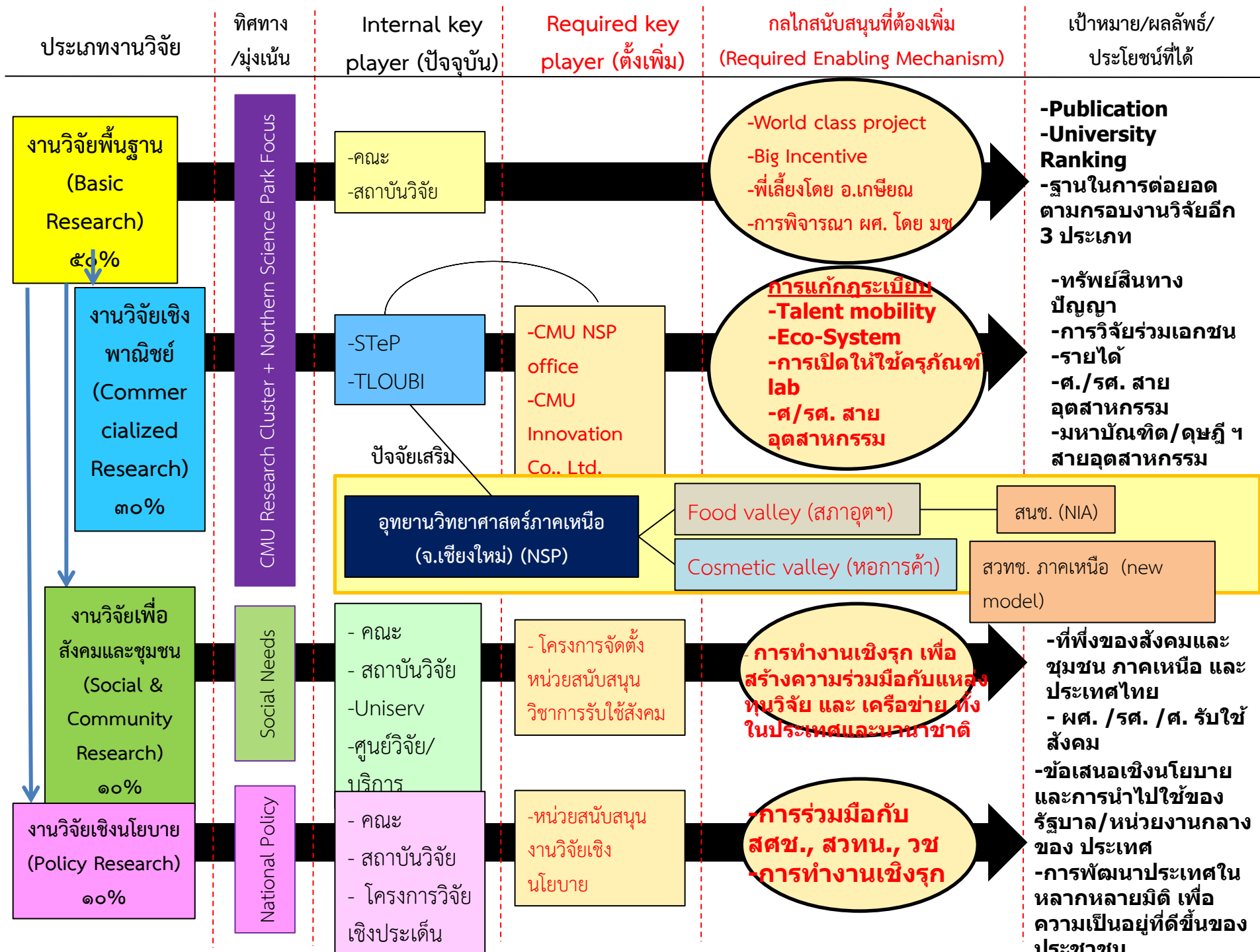
CMU ... Leading Research University in Thailand and ASEAN

Goal

- 1. Rank top 3 of Thailand by publications**
- 2. Increase Scopus-based publications 10 % /year**
- 3. Increase income 10 % /year**
- 4. Management system for Socially-engaged research, academic service and service learning**

Academics

- 25% (500) is very active in basic research, applied research, and publishing academic publications**
- 20 % (400) is social engagement scholars, yet with a small number of publications**
- 30 % is active in teaching, with less researching and social engagement**
- 25 % are young researchers and senior lecturers who are less active in both research and social engagement**

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ยุทธศาสตร์การพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2555-2559

มีผลงานวิจัยอยู่ใน
อันดับ Top 3 ของประเทศ

1

มีการสร้างรายได้จากงานวิจัยเพิ่มขึ้นปีละ
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

3

2

มีผลงานวิจัยในฐาน Scopus ไม่
ต่ำกว่า 1,000 เรื่องต่อปี และ
เพิ่มขึ้น 10% ทุกปี

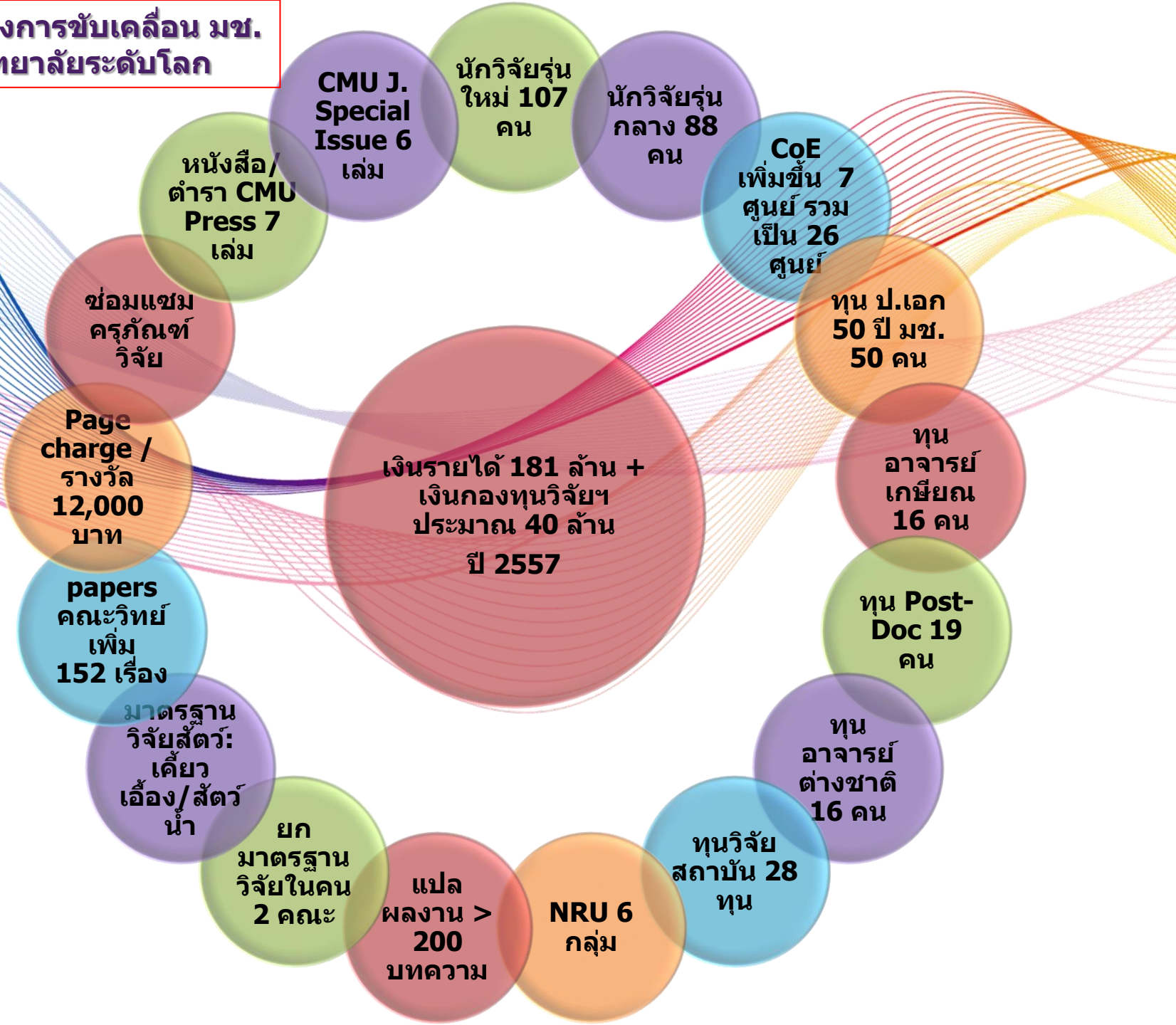
4

มีโครงการวิจัยรับใช้สังคม (Socially-
engaged research) ที่เกิดจากความร่วมมือ
กับชุมชนและท้องถิ่น สามารถแก้ปัญหาได้
อย่างเป็นรูปธรรม

5

เกิดระบบการบริหารจัดการงานวิจัยรับใช้สังคม
(Socially-engaged research management)

**ผลผลิตโครงการขับเคลื่อน มช.
สู่มหาวิทยาลัยระดับโลก**

STeP CMU
SCIENCE AND TECHNOLOGY PARK
CHIANG MAI UNIVERSITY

อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU STeP) และอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ

การบริหารจัดการ: มช. รวมพลังรับใช้สังคม

รองอธิการบดี ฝ่ายบริการ พัฒนาสังคม ศิลปวัฒนธรรม และกิจการพิเศษ

รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

การพัฒนา ชุมชน สังคม ประเทศ อย่างยั่งยืน

หน่วยสนับสนุนวิชาการรับใช้สังคม

คณะ/
วิทยาลัย

สถาบันวิจัย/
สำนัก/
สถาบัน ++

UNI SERV

พช.
อธิการบดี

งบประมาณ

งบประมาณแผ่นดิน รายได้

งบประมาณรายได้ส่วนงาน

ทุนวิจัย
นักวิจัยรุ่นใหม่
นักวิจัยรุ่นกลาง
กลุ่มวิจัย

งบโครงการบริการวิชาการ

ทุนวิจัยภายนอก

Area-based

อมก๋อย

ศรีบัวบาน

ชุมชนรอบ มช.

โครงการพรวังโมเดล

Issue-based

หมอกควัน

คลองแม่ข่า

วัดโบราณสถาน

อื่นๆ

ปัญหาของชุมชนได้รับการแก้ไข

โจทย์วิจัย สำหรับการวิจัยพื้นฐาน สร้างองค์ความรู้

ความรู้และแนวปฏิบัติที่นำมาบูรณาการกับการเรียนการสอน

การเรียนการสอน

ผลงานวิชาการรับใช้สังคม - ตำแหน่งทางวิชาการ

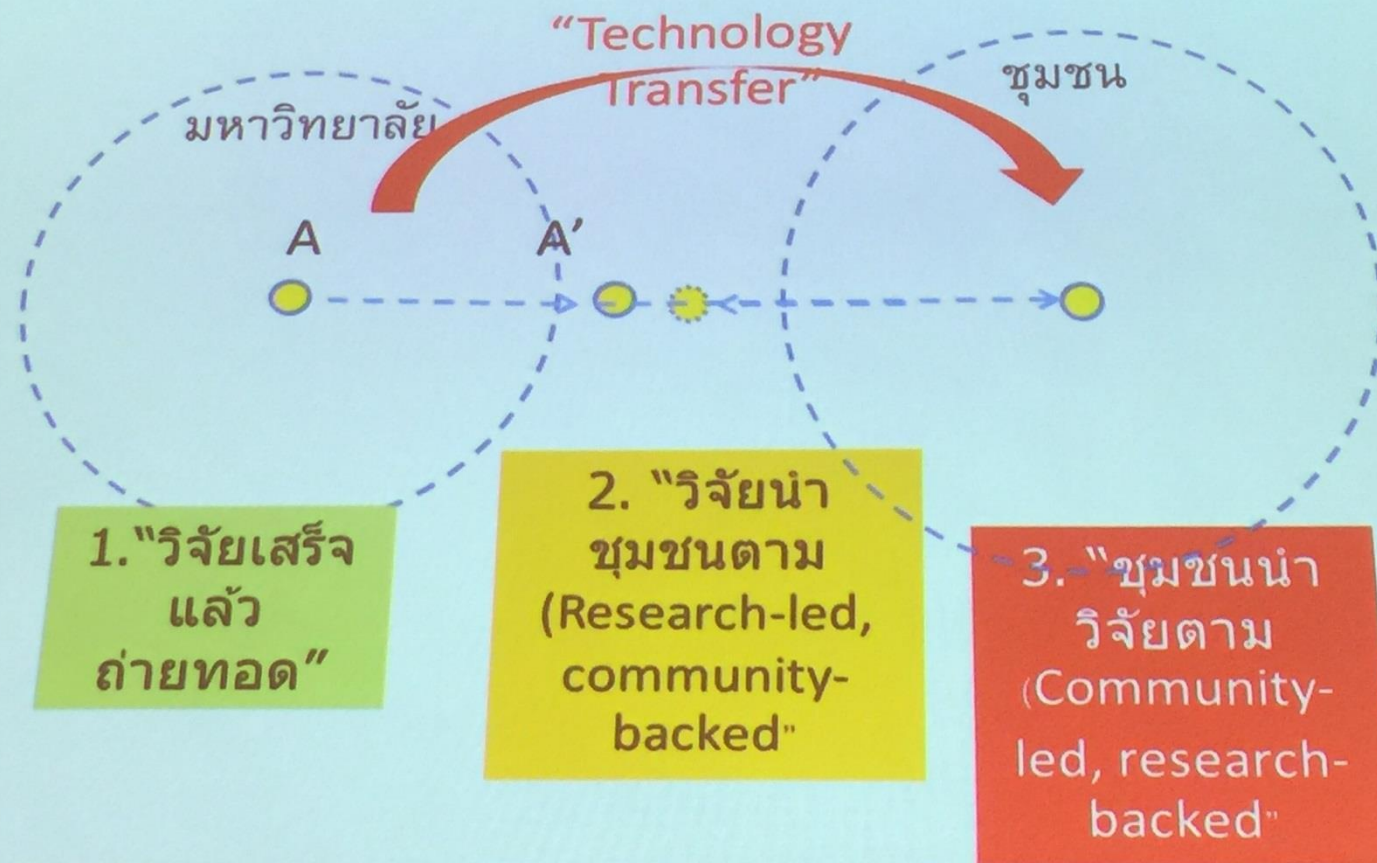

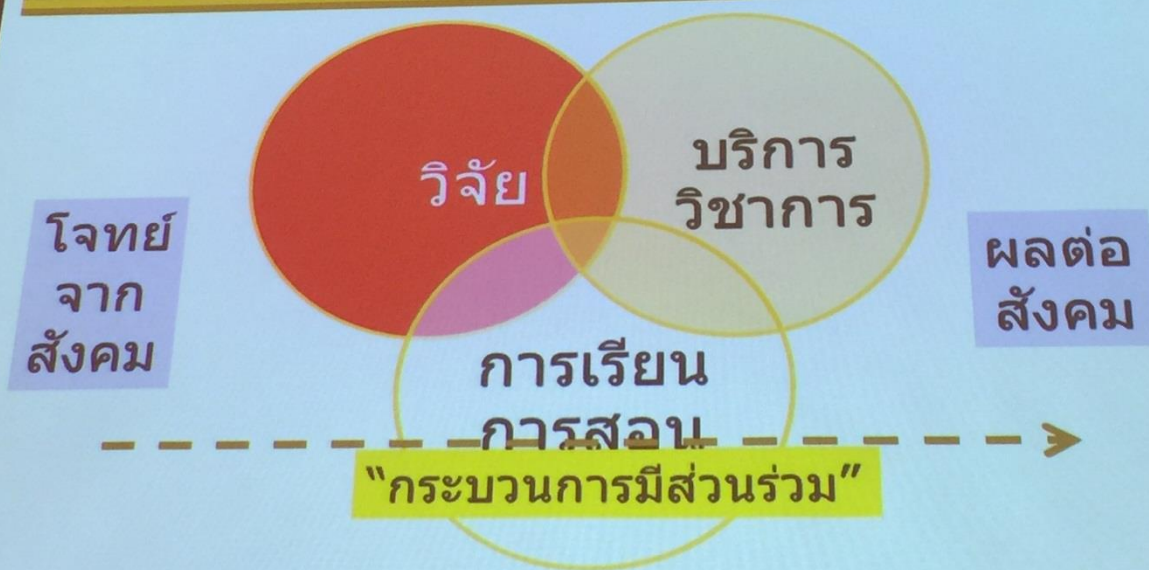
แนวคิด วิชาการรับใช้สังคม

(Socially-engaged Scholarship: SES)

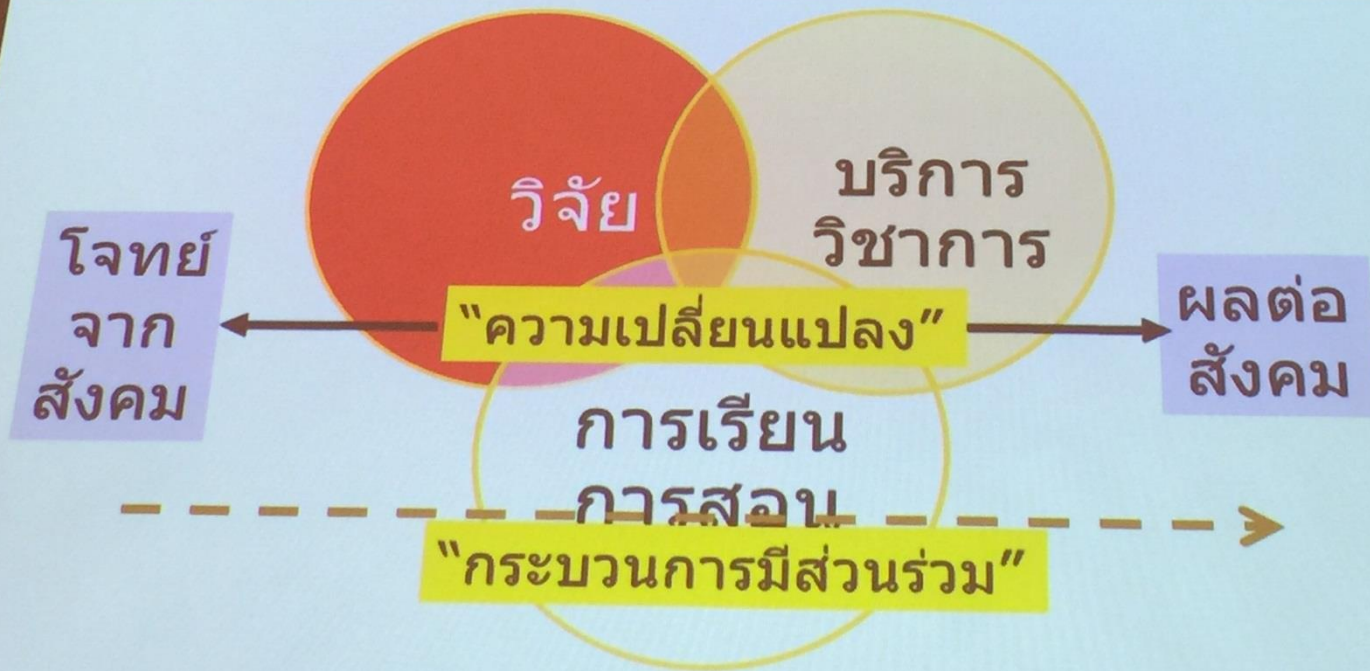
แนวทางการทำงานวิชาการกับชุมชน

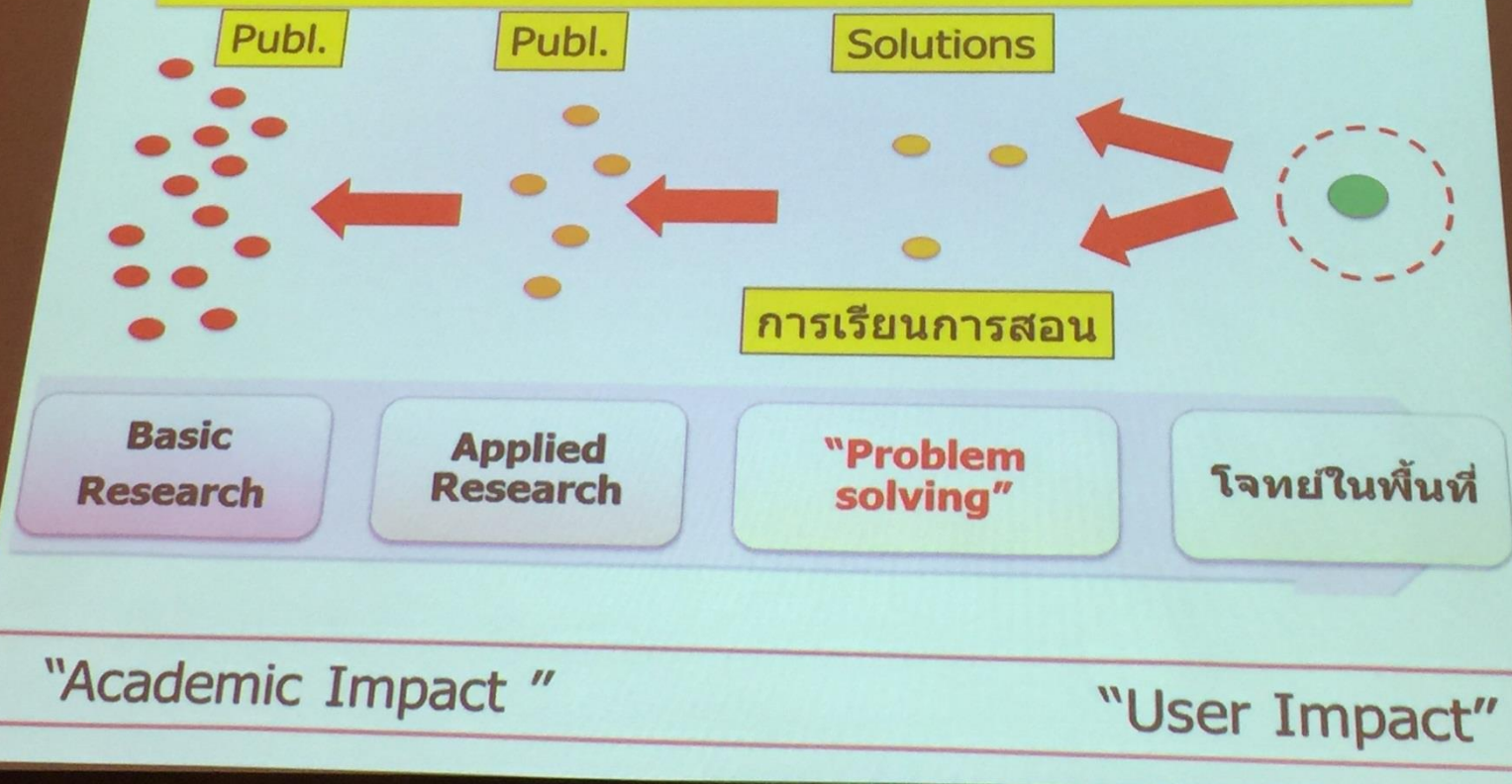
"วิชาการเพื่อชุมชน"

"วิชาการเพื่อชุมชน"

"วิชาการเพื่อชุมชน"

ปิยะวัตติ, 2558

หลักการของ CBR (สำนัก สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น)

Community-based research: CBR

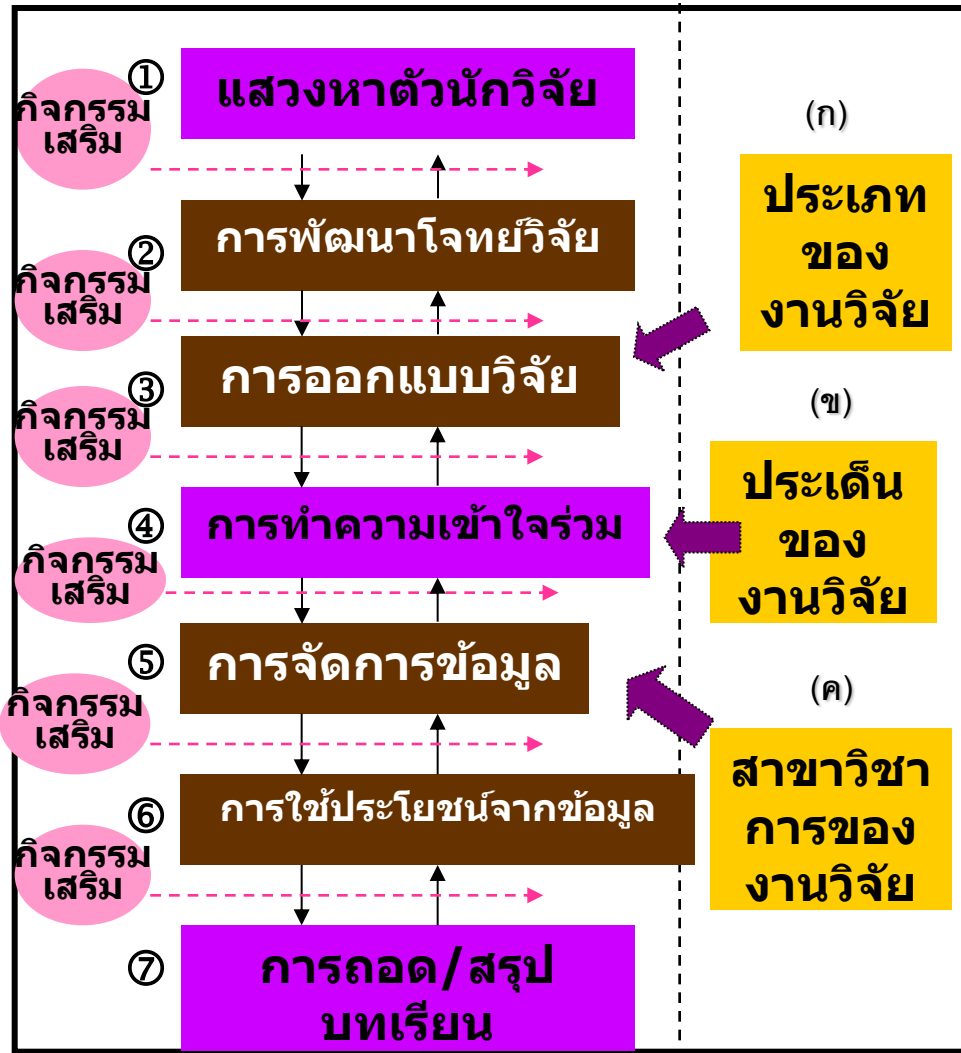
1. โจทย์วิจัย (research question) มาจากเจ้าของปัญหา ในชุมชน/ท้องถิ่น
2. เจ้าของปัญหา ร่วมเป็นที่วิจัยหลัก (Core research team)
3. มีการทบทวนวิธีแก้ปัญหาในอดีตและออกแบบปฏิบัติการ (Action) บนพื้นฐานข้อมูล เพื่อแก้ปัญหา หรือ ค้นหาคำตอบ
4. บูรณาการความรู้วิชาการ ของศาสตร์สาขาต่างๆ กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ปัญหา / ค้นหาคำตอบ

ฐานคิด/

หลักการ

- โจทย์ต้องมาจากชุมชน
- การมีส่วนร่วม
- คิดกิจกรรมบนฐานข้อมูล (วัดตัว→ตัดเส้น)
- ก่อนทำ → ต้องคิด คิดอะไร → ทำได้

ลักษณะ / ธรรมชาติ แบบสองด้าน (ทวีลักษณ์)

มีกรอบ ยืดหยุ่น

พันธกิจมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม (Engagement Thailand: EnT)

เป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ ของไทย 45 แห่ง ที่มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เข้มแข็งเพื่อขับเคลื่อนพันธกิจมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม และเกิดการบูรณาการของทุกพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยในการทำงานเพื่อสังคม

รวมถึงสนับสนุนให้มีการพัฒนากำลังคนในมหาวิทยาลัยที่มีอุดมการณ์ความรู้ และทักษะในการทำงานวิชาการเพื่อสังคมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อยกระดับงานวิชาการจากผลงานเพื่อสังคมและเกิดการพัฒนาระบบการรับรองคุณภาพงานวิชาการเพื่อสังคม เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากร ตลอดจนสร้างชื่อเสียงและการยอมรับของมหาวิทยาลัยไทยในด้านพันธกิจต่อสังคมในวงการอุดมศึกษานานาชาติ โดยมีหลักการทำงาน 4 ประการคือ

- ร่วมคิดร่วมทำแบบพันธมิตรและหุ้นส่วน (partnership)
- เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (mutual benefits)
- เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และนำไปสู่ผลงานวิชาการ (knowledge sharing and scholarship)
- เกิดผลกระทบต่อสังคมที่ประเมินได้ (measurable social impact)

การวิจัยรับใช้สังคม ... ความหมาย

ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ที่เกิดขึ้นโดยใช้
ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาอย่างน้อยหนึ่งสาขาวิชา และ
ปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อ
สาธารณะ ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนี้ต้องเป็นผลให้เกิด
การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทางด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย
ด้านเกี่ยวกับ ชุมชน วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม อาชีพ
เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง คุณภาพชีวิต หรือสุขภาพ หรือ
เป็นผลงานที่นำไปสู่การ จัดระเบียบนสิทธิบัตรหรือทรัพย์สิน
ทางปัญญาในรูปแบบอื่นที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ ว่า
สามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม และก่อให้เกิดประโยชน์
อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการ
รับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน

(ทั้งนี้ ไม่นับรวมงานที่แสวงหากำไรและได้รับผลตอบแทนส่วนบุคคลในเชิงธุรกิจ)

ที่มา: ประกาศ ก.พ.อ. ฉบับที่ ๙

การลือทอดศาสนา
และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์
ชุมชนและ
ท้องถิ่นพร้าว

ปรา้ว
ศึกษา

บัณฑิต
คืนถิ่น

การพัฒนา
เยาวชนเมือง
พร้าว

การแก้ปัญหาหมอก
ควันแบบองค์รวม

เกษตร
ปลอดภัย/
เกษตร
อินทรีย์

นวัตกรรมการ
ส่งออก

การขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองพร้าว
โดยวิถีสมาชน

การเปลี่ยนแปลงประชากร
และผลกระทบทางสังคมและ
เศรษฐกิจ

การจัดการ
ขยะแบบมี
ส่วนร่วม

การพัฒนา
สุขภาพ
ผู้สูงอายุ เมือง
พร้าว

การจัดการ
ศูนย์เด็ก
เล็กแบบมี
ส่วนร่วม

การห้องเที่ยวเชิง
นิเวศน์ / เชิง
เกษตร / เชิง
วัฒนธรรม

การปรับปรุงการ
บริการพัฒนาเมืองพร้าว

การลือทอดศาสนา
และวัฒนธรรม

ขยายผล
เกษตร
อินทรีย์

การ
สื่อสาร

เสริมความเข้ม
แข็งของชุมชน

พลังงาน
ทางเลือก

การแก้ปัญหาเสถียรแบบมีส่วนร่วม

แผนที่ประมวลสรุป “การขับเคลื่อนการทำงานโครงการพร้าวโมเดล”

(พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘)

โครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการครอบคลุมทั้ง ๑๑ ตำบล

๑. การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กในอำเภอพร้าวอย่างมีส่วนร่วม โดยคณะศึกษาศาสตร์
๒. การจัดการปัญหาหมอกควันแบบองค์รวมในอำเภอพร้าว โดย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ
๓. การพัฒนาโครงการประเพณีท่องเที่ยว

การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องชุมชนการเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทน และสิ่งแวดล้อมเชิงนิเวศน์ และงานวันนักวิจัยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบชุมชน ณ ตำบลบ้านโป่ง

การเป็นพื้นที่ฝึกงานกระบวนวิชา การฝึกปฏิบัติวิชาชีพเภสัชศาสตร์เบื้องต้น ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะเภสัชศาสตร์ จำนวน 150 ในพื้นที่ตำบลน้ำแพร่

โครงการ การสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลน้ำแพร่

โครงการ การเสริมสร้างสมรรถนะด้านการผลิตและการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจอินทรีย์ ตำบลเขื่อนผาก

การบริการวิชาการ ในประเด็นพื้นที่อาหารปลอดภัย ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลและ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในพื้นที่ ตำบลโหล่งخอด โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ

โครงการ ค่ายเด็กดีที่มีเรียนร่วมการรสร้างฝายชะลอน้ำ ในพื้นที่ตำบลโหล่งขอด

การพัฒนาโครงการประเพณีการจัดการน้ำ ตำบลสันทราย ตำบลป่าไทร

การพัฒนาโครงการประเพณี เหล้า บุหรี่ และ ยาเสพติด (ตำบลสันทราย ตำบลเขื่อนผาก ตำบลป่าต๋ม)

การขยายผลโครงการข้าวอินทรีย์ (พื้นที่ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลเขื่อนผากและป่าต๋ม)

โครงการบริการวิชาการกลุ่มไหมออร์แกนิก
 โดยโครงการสายลมไหม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 การพัฒนาโครงการประเพณีกลุ่มไหมออร์แกนิก (ณ ตำบลแม่แวน)

- การลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับชุมชน
- ๑) นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ สาขาวิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ ภายใต้วิชา Speaking and Writing in Agricultural Extension ซึ่งได้ดำเนินโครงการย่อย ๕ โครงการ ได้แก่
    - ๑) โครงการ ช่อมแซมแก้มลิง (ณ ตำบลโหล่งขอด)
    - ๒) โครงการ ว่าจะโต ... ้วยรุ่น (ณ ตำบลเขื่อนผาก)
    - ๓) โครงการ ปั้นเศษ เป็นศิลป์ (ณ ตำบลเวียง)
    - ๔) โครงการ แดกหน่อ ... จากไหมออร์แกนิก (ณ ตำบลแม่แวน)
    - ๕) โครงการ ผลิตภัณฑ์เพื่อประชาชนสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์ป่าว (ณ ตำบลเขื่อนผาก)
  - ๒) นักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ลงพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก ภายใต้วิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ (รหัสวิชา 126400)
  - ๓) นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ลงพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก และตำบลป่าต๋ม ภายใต้วิชา Seminar Management (รหัสวิชา 703499)

การเรียนรู้การสอนบนฐานชุมชน (Service Learning)

การเรียนการสอนบนฐานชุมชน: กรณีศึกษา โครงการ พร้าวโมเดล

โครงการ ซ่อมแซมแก้มลิงเพื่อพัฒนาชลประทาน

การเรียนรู้การสอนบนฐานชุมชน: กรณีศึกษา โครงการพรวัวโมเดล

โครงการ บันเศษเป็นศิลป์

การเรียนรู้การสอนบนฐานชุมชน: กรณีศึกษา โครงการพร้าวโมเดล

โครงการ ว่าจะใด...วัยรุ่น

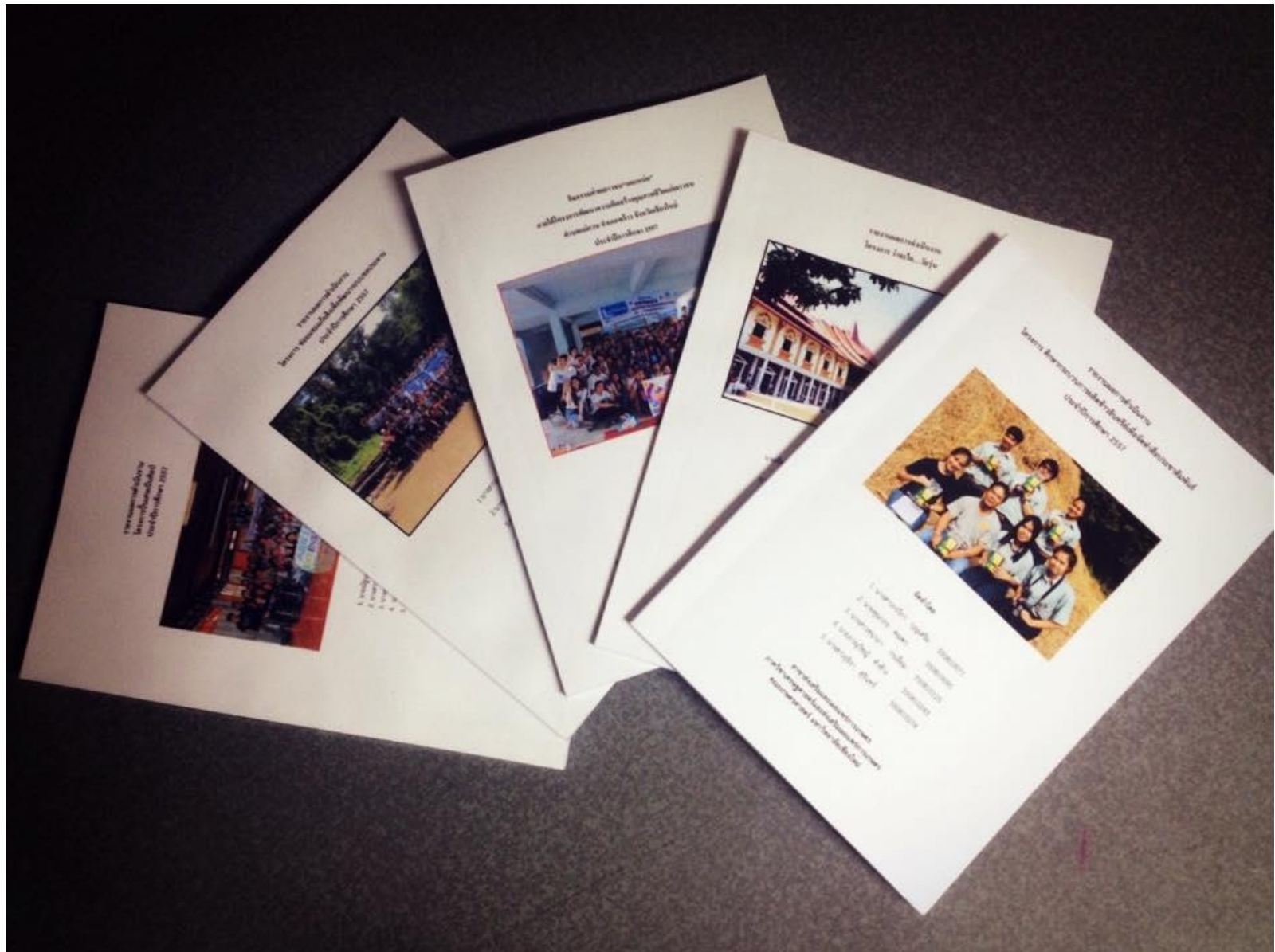

การเรียนการสอนบนฐานชุมชน: กรณีศึกษา โครงการพรวัวโมเดล

กิจกรรม “แตกหน่อ”
ภายใต้โครงการพัฒนาความคิดสร้างคุณภาพชีวิตแก่เยาวชน

การเรียนรู้การสอนบนฐานชุมชน: กรณีศึกษา โครงการพรวัวโมเดล

WHY?

กรอบคิดความเป็นวิชาการ (Scholarship)

**1. Scholarship of
Discovery**
(Research)

**2. Scholarship of
Teaching**

**The forms of
"Scholarship"**

**3. Scholarship of
Application**

**4. Scholarship of
Integration**

คณะกรรมการพัฒนา
รูปแบบและมาตรฐาน
เอกสารวิชาการรับใช้
สังคม, ทปอ.

Volunteers for SE evaluation

- 1. Ms. Piyarat Wongjommali, Social Sciences,**
- 2. Assoc. Prof. Dr. Woralun Boonyasurat, Fine Arts**
- 3. Asst. Prof. Dr. Ratanaporn Awiphun, Pharmacy**
- 4. Asst. Prof. Dr. Anusarn Phermsuwan, Engineering**
- 5. Asst. Prof. Dr. Duangporn Onwarn, Business Administration**
- 6. Dr. Rawipha Yongprayoon, Industrial Technology**

ประชุมทดลองนำเสนอผลงาน 5 สิงหาคม 2557

Facebook: เครือข่ายนักวิชาการรับใช้สังคมภาคเหนือตอนบน

หน้า

ความเคลื่อนไหว

ข้อมูลเชิงลึก

การตั้งค่า

สร้างผู้ชม

ความช่วยเหลือ

เพิ่มรูปประจำตัว
รูปภาพหรือโลโก้ใช้งานได้ดีที่สุด

เพิ่มรูปภาพหน้าปก
กำหนดลักษณะเฉพาะตัวให้เพจของคุณ

เพิ่มข้อมูลการติดต่อ
ช่วยให้บุคคลอื่นค้นหาคุณได้อย่างง่ายดาย

13
คนที่เห็นโพสต์

ยังไม่ได้อ่าน
0
การแจ้งเตือน

0
ข้อความ

ล่าสุด
2014
2013

ดูโฆษณาของคุณที่นี่

ใหม่ใหม่ เกี่ยวกับ รูปภาพ ถูกใจ เพิ่มเติม

สถานะ รูปภาพ/วิดีโอ

Northern Socially-Engaged Scholars Network

ระบบบริหารจัดการวิชาการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ผู้ทรงคุณวุฒิจาก ชุมชนและท้องถิ่น เป็น ผู้ประเมินผลงานวิจัย
- สร้างรูปธรรมของผลงานทางวิชาการ ประเมินโดย ผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งโดย สกอ. ตามประกาศ ก.พ.อ. ฉบับที่ 9

- นำเสนอรูปธรรมของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดย ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม ได้ทั้งระหว่างทางและปลายทาง
- สร้างผลงานวิชาการรับใช้สังคม ระดับ ผศ. รศ. และ ศ.

- คุณภาพ research proposal ใช้เกณฑ์ของแหล่งทุนวิจัย และ เครือข่ายวิชาการรับใช้สังคม
- พัฒนาระบบ CMU Recognition and Rewarding

- ศูนย์สนับสนุนวิชาการรับใช้สังคม มช.
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนเดิม ปัญหา/ความต้องการของชุมชน ผู้ประกอบการ ภาค/เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- ฐานข้อมูลงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับชุมชน ท้องถิ่น ผู้ประกอบการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้
- ฐานข้อมูล นักวิชาการสายรับใช้สังคม

มช. รวมพลังรับใช้แผ่นดิน

- การบริหารจัดการทุนวิจัยที่ มช. จัดสรร
- Matching fund กับ แหล่งทุนภายนอก

- สนับสนุนการแสวงหางบวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก
- งบวิจัยจากกองทุนฯ วิจัย

- สถาบันวิจัย
- ศูนย์ความเป็นเลิศ ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นชุมชนผู้ประกอบการ เช่น ข้าวล้านนา พลังงาน เป็นต้น

- พัฒนาระบบพี่เลี้ยง (Mentor) วิชาการรับใช้สังคม
- พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ นักวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา และนักศึกษาปริญญาตรี ที่สนใจ วิชาการรับใช้สังคม

CMU Social Engagement Supporting System

